

بی‌رونق‌ترین نمایشگاه قرآنی این سال‌ها

بررسی دلایل عدم استقبال از نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات قرآنی مردمی...

بررسی دلایل عدم استقبال از نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات قرآنی مردمی؛ بی‌رونق‌ترین نمایشگاه قرآنی این سال‌ها

اعتدال: متأسفانه نمایشگاه دستاوردهای قرآنی، در بهمن ماه جاری (از 6 تا 20 بهمن) بدون استقبال از آن برگزار شد و برخی در توجیه عدم استقبال از این نمایشگاه، مشکلاتی از قبیل جانمایی نادرست، عدم اطلاع‌رسانی، فضای غیر قابل دسترس برای مردم، سرمای حاکم بر فضا و ... را بهانه آن معرفی می‌کنند ولی ما معتقدیم: «هرجا کار به غیرکردار داده شود نتیجه‌ای جز این نخواهد داشت و امروز امور قرآنی کشور در اکثر موارد دست افراد کردار نیست.»

* امان از وقتی که کار به غیرکردار سپرده می‌شود

آنچه گفته‌اند مسئله‌ای است، اما مشکل این ناموفقیت‌ها از منشأ دیگری برمی‌خیزد و آن همانا سپردن کار به غیر کردار است. آری؛ با احترام فراوان و تواضع صادفانه به پیشگاه همه قاریان و حافظان و پژوهشگران قرآن کریم، باید گفت، متأسفانه یک مسئله‌ای در مدیریت امور قرآنی کشور شکل گرفته و آن این است که گمان می‌شود هرکس قاری یا حافظ یا پژوهشگر قرآن است توانائی برنامه ریزی و مدیریت برای توسعه و تعمیق منش قرآنی و ارتقاء سطح دانش قرآنی را نیز دارا می‌باشد. درحالیکه - علی‌رغم اینکه بسیاری از این گروه دارای توانمندی‌های بزرگی در بسیاری از امور هستند - چنین نیست که الزاماً باید و لابد است که اداره امور قرآنی را به صرف قاری یا حافظ بودن به ایشان سپرد.

این روند آنقدر به اشتباه جلو آمده که پس از سی و چند سال هنوز هیچ دستگاہی یک آمار درستی از انعکاس قرآن اعم از دانش و منش قرآنی در اختیار ندارد. و شاید گمان می‌کنند که اصلاً آمار به چه دردی می‌خورد و ...

آری، بدهی است که با نبودن آمار درست از نیازها و علاقه‌مندی‌های فرد، فرد جامعه، اقدام به برگزاری نمایشگاهی بشود که استقبال از آن در حد صفر است و آنجا هم که استقبال صورت می‌گیرد توان ارائه یک دستاورد از آن وجود ندارد.

در طول چندسالی که لطف حضرت احدیت شامل شده و با انتشار روزنامه اعتدال، نانخور قرآن شده‌ایم و - با سپاس فراوان به درگاه باری تعالی- بر سر سفره قرآن ارتزاق می‌کنیم، بارها و بارها از مراکز قرآنی خواسته‌ایم «یک دستاورد» برای اطلاع مردم اعلان کنند ولی افسوس از یک کلمه حرف در این مورد.

* جرئت انتقاد گرفته شده

وقتی پیشکشوت قرآنی، مانند علی‌اکبر حنیفی، می‌گوید: «ما مجبور هستیم که بگوئیم؛ سطح ... بسیار خوب بود و ... البته تا به حال جرئت نکرده‌ایم، بگوئیم که سطح ... خوب بوده است.» به همکارانمان در خبرگزاری بین المللی قرآنی ایکننا، حق می‌دهیم که گزارشی را که از این نمایشگاه ارائه نموده‌اند «احتیاط و ترس و لرز» از آن بیارد.

به هر حال ایکننا در گزارشی - که پیش از پایان این نمایشگاه تهیه کرده - به برخی از دلایل عدم موفقیت این نمایشگاه پرداخته و ما با یادآوری این نکته که از نظر ما دلیل همان [سپردن کار به غیرکردار] است این گزارش را تقدیمتان می‌کنیم:

.... برخی از مسئولان برگزاری نمایشگاه از اختتامیه زودرس این نمایشگاه خبر می‌دهند و شاید وجود مشکلات و نیز اسکان غرفه‌داران شهرستانی و ضرورت بازگشت این افراد به شهر خود از جمله دلایل این اختتامیه زودرس باشد.

در گزارش زیر ضمن صحبت با برخی از مسئولان قرآنی کشور که از نزدیک از نمایشگاه بازدید به عمل آوردند، ضمن انعکاس نظرات آن‌ها، به بررسی برخی از غرفه‌ها و فعالیت آن‌ها می‌پردازیم.

* نگاه حاجی شریف، معاون نظارت بر چاپ و نشر قرآن سازمان دارالقرآن

احمد حاجی شریف، معاون نظارت بر چاپ و نشر قرآن سازمان دارالقرآن الکریم، در بازدید از نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات

قرآنی گفت: در ابتدا باید از مسئولان مربوطه جهت برگزاری دومین دوره نمایشگاه مؤسسات قرآنی تشکر کرد و دستاوردهای مؤسسات نیز کارهای خوبی بودند.

وی ادامه داد: برخی از مؤسسات کارهای پژوهشی خوبی انجام داده بودند و این دلیل بر این سخن است که هر چه نظام بتواند مؤسسات قرآنی - مردمی را تقویت کند، نتیجه بهتری دارد.

وی در رابطه با نقاط قوت و ضعف این نمایشگاه گفت: سرمای هوا در فضای نمایشگاه، باید رفع شود و اینها نکاتی است که باید دقت شود، واقعاً سرمای این فضا اذیت‌کننده است و ممکن است برای هر بازدیدکننده و یا غرفه‌داری آسیب باشد.

وی ادامه داد: در نگاهی کلی در زمانی کوتاه نسبتاً چنین فعالیتی خوب بوده است اما بازدید خوب نبوده و این امر به دلیل اطلاع‌رسانی کم بوده است. شاید از طریق شبکه قرآن سیما این اطلاع‌رسانی انجام شده باشد اما خوب بود که از شبکه‌های مختلف دیگر صدا و سیما نیز تبلیغات برای حضور مردم در این نمایشگاه انجام می‌شد.

* دلیل برخی از مشکلات از نگاه ایکنا

یک هفته از برگزاری دومین نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات قرآنی کشور می‌گذرد؛ نمایشگاهی که تا کنون با وجود نقاط قوت و ضعف خود به راه خویش ادامه می‌دهد که البته به دلیل برخی از مشکلات مربوط به جانمایی، عدم اطلاع‌رسانی، فضای غیر قابل دسترس برای مردم، سرمای حاکم بر فضا و ... با عدم استقبال مناسب از جانب مردم مواجه شده است.

به نظر می‌رسد دیدن ضعف‌ها و قوت‌های غرفه‌ها در این نمایشگاه، نیاز به نگاهی موشکافانه نداشته باشد و با نگاهی کلی می‌توان برداشت کرد که این نمایشگاه در حالت کلی فعالیتی مفید از جانب مراکز قرآنی - مردمی بوده است اما در حالت جزئی نقاط ضعفی را با خود به همراه داشته است که در ادامه به این موارد خواهیم پرداخت.

* برودت فضای حاکم در نمایشگاه

همانطور که گفته شد برودت فضای حاکم در نمایشگاه به قدری آزاردهنده است که اکثر غرفه‌داران، نسبت به آن معترض بوده‌اند؛ همچنین جانمایی نمایشگاه در فضائی شبه نظامی در مجتمع فرهنگی 13 آبان نیز مزید علت است که بازدیدکنندگان و مخاطبان، استقبالی که شایسته چنین محافلی است را نداشته باشند.

از ابتدای بخش برگزاری کارگاه‌های آموزشی نمایشگاه که آغاز می‌کنیم، چند غرفه که به فضای برگزاری کارگاه‌ها و محافل اختصاص داده شده، دید هر مخاطبی را به خود جلب می‌کند و صندلی‌هایی که در طی برگزاری بیش از یک هفته از نمایشگاه تنها شاهد سه کارگاه آموزشی بوده است و در تمامی ساعات و روزهای نمایشگاه بخش برگزاری کارگاه‌های آموزشی و محافل انس با قرآن در انتظار برنامه‌های باقی‌مانده است.

* بهره آموزشی اندک نمایشگاه

خاکی که بر روی صندلی‌ها نشسته گویای این مطلب بوده و خود خاکی از حکایت ناگفته نمایشگاهی است که بهره آموزشی آن، بسیار اندک بوده است و جایگاه محفل انس با قرآن که هنوز خالی مانده و شاید در انتظار برگزاری محفلی در مدت زمان باقی‌مانده است.

راهروهای نمایشگاه را که با نگاهی می‌گذرانیم سرمای هوا و سردی حضور بازدیدکنندگان را می‌توان به وضوح حس کرد؛ و شاید رابطه‌ای بتوان یافت میان این سرما و آن سرمای حضور.

فضائی که امسال برای دومین نمایشگاه دستاوردهای قرآنی مؤسسات در نظر گرفته شده است نسبت به سال گذشته متفاوت بوده است.

سال گذشته نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات قرآنی در برج میلاد برگزار شد و شاید فضای در نظر گرفته شده برای نمایش دستاوردهای مؤسسات از نظر جانمایی فضای بهتری در ظاهر بود؛ اما امسال با توجه به پسوند کشوری در عنوان نمایشگاه دستاوردهای قرآنی که صرفاً با حضور اتحادیه‌های استانی، کشوری شده است، جانمایی به صورتی بوده است که سیستم گرمایشی در سالن شهید رجب‌بیگی مجتمع فرهنگی 13 آبان، توان گرم کردن این فضا را نداشته و ندارد.

* سرمای هوا و سرمای حضور، عامل برگزاری اختتامیه زودرس

سرمای حاکم بر فضا چنان محسوس است که غرفه‌داران با لباس‌های گرم زمستانی، پالتو و شال‌گردن در غرفه‌های خود حضور دارند؛ حضور از ساعت 9:30 صبح تا 19:30 در فضائی که از نظر شرایط جوی به هیچ وجه مناسب برای برگزاری چنین نمایشگاهی نبوده و نیست، عامل برگزاری اختتامیه زودرس شده است.

مسئول یکی از غرفه‌ها در پاسخ به خبرنگار ایکنا در رابطه با شرایط جوی محیط گفت: ما با این‌که از یکی از شهرستان‌های سردسیر کشور در این نمایشگاه حضور داشتیم اما انتظار رویارویی با چنین شرایطی را به هیچ وجه نداشتیم.

* زودتر از زمان تعیین‌شده به شهر خود باز می‌گردیم

وی افزود: به دلیل عدم استقبال بازدیدکنندگان، شرایط بد جوی نمایشگاه و سرمای آزاردهنده‌ای که تنها با قرار دادن دو سیستم گرمایشی به دنبال رفع آن هستند، غرفه خود را زودتر از زمان تعیین‌شده تحویل خواهیم داد و به شهر خود باز می‌گردیم.

* شرایط بد اسکان برای غرفه‌داران شهرستانی

وی ادامه داد: با اینکه مقرر شده بود برای غرفه‌داران شهرستانی شرایط اسکان فراهم شود اما شرایط فراهم‌شده نامناسب بود و به هیچ وجه در شأنیت فعالان قرآنی نبود؛ محل استقرار، تغذیه و ... همگی در شرایط بدی قرار داشتند که در تمام این مدت حضور ما، تلاشی در راستای بهبود آن با وجود انتقال انتقادات به مسئولان صورت نگرفت.

* گفتنی‌های ناگفته‌ی بسیار، از سپردن کار به غیرکردان

مشکلات دیگری از جمله عدم استفاده از بخاری‌های برقی در غرفه‌ها و نیز صرفاً استفاده از 2 بخاری برای چنین فضائی که امکانات گرمایشی مناسبی ندارد بر مشکلات مکانی این فضا افزوده است که البته اگر بخواهیم در رابطه با شرایط دیگری از فضای در نظر گرفته برای نمایشگاه دستاوردها، بگوئیم، گفتنی‌های ناگفته بسیار است که از آن جمله می‌توان به وضعیت نامناسب سطح زمین در این فضای سوله‌مانند، شرایط نور، شرایط جوی، نظافت محیط و ... اشاره کرد.

* نگاه سید محمدمهدی بحرالعلوم

سید محمدمهدی بحرالعلوم، معاون آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم از دیگر مسئولانی بود که از نمایشگاه دستاوردهای قرآنی بازدید به عمل آورد. وی در رابطه با نمایشگاه گفت: مؤسسات قرآنی در این نمایشگاه تلاش کرده و می‌کوشند و این تلاش نیز قابل تقدیر است.

* باید ارائه محصولات را برای مؤسسات تکلیف کنیم

وی در رابطه با لزوم ارائه دستاوردهای مؤسسات در چنین نمایشگاه‌هایی گفت: باید این امر را برای مؤسسات تکلیف کنیم که در نمایشگاه‌ها محصولات خود را بیشتر ارائه دهند؛ برخی از غرفه‌ها مثلاً کتب انتشارات دیگری را می‌آوردند و محلی برای عرضه محصولات دیگران شده‌اند.

بحرالعلوم تأکید کرد: باید مؤسسات به جایی برسند که محصولات و برنامه‌هایشان قابل ارائه باشد، و در سال‌های بعد نیز باید این امر جبران شود.

* اگر جانمایی به صورتی بود که ...

وی در رابطه با فضای برگزاری این نمایشگاه اظهار کرد: مکان نمایشگاه باید جایی باشد که رفت و آمد آسان‌تر باشد، چون این‌جا در محدود طرح ترافیک است و برخی معذور از رفت و آمدند و شاید اگر جانمایی به صورتی بود که مردم راحت‌تر می‌توانستند رفت و آمد کنند، بهتر بود.

* باید دست به دامن مدارس شویم

وی در ادامه با ارائه راهکاری برای دوره‌های دیگر نمایشگاه دستاوردهای مؤسسات قرآنی گفت: علاوه بر نقاط ضعفی که در رابطه با جانمایی وجود دارد و باید رفع شود، برای بازدید از نمایشگاه‌هایی از این دست، می‌توان با همکاری مدارس به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که نوجوانان با محصولات مؤسسات قرآنی آشنا شوند.

* عدم ارائه دستاورد مؤسسات قرآنی در اغلب غرفه‌ها

در بازدیدی کلی از غرفه‌های نمایشگاه دستاوردها، نکته‌ای که در کل می‌توان به آن اشاره کرد عدم ارائه دستاورد مؤسسات قرآنی در اغلب غرفه‌هاست تا جایی که اکثر این غرفه‌ها به فروش کتب، نرم‌افزار و محصولاتی می‌پردازند که مرتبط با آن مؤسسه قرآنی نیست.